

Zadeva: 007-31/2016/3
Datum: 12.5.2016

Ministrstvo za notranje zadeve
Štefanova ul. 2, 1501 Ljubljana
Gp.Mnz@gov.si

Zadeva: Ponovno mnenje IP k dopolnjenemu predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (predlog ZNPPol-A, EVA 2015-1711-0006)

Zveza: vaš dopis št. 007-485/2015/17 (207-01) in priloženo gradivo

Spoštovani,

v skladu s svojimi pristojnostmi po 1. odst. 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07, uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju ZVOP-1) v zvezi z 2. členom Zakona o informacijskem pooblaščenca (Uradni list RS, št. 113/05 in 51/07 – ZUstS-A, v nadaljevanju ZInfP) vam posredujemo mnenje Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: IP) k dodatno dopolnjenemu predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o nalogah in pooblastilih policije s priloženim gradivom (kot smo ga prejeli skupaj z vašim zgoraj navedenim dopisom; v nadaljevanju: predlog ZNPPol-A). V izogib ponavljanja že predstavljenih stališč IP¹ ne ponavljamo v celoti svojih pripomb, ki so bile izpostavljene v obeh predhodnih mnenjih IP na to temo.

Stališče IP do posameznih členov predloga je, kot sledi:

K 3. členu predloga ZNPPol-A (sprememba 11. člena zakona, kriminalističnoobveščevalna dejavnost)

IP nima pripomb k prilagoditvam 3. člena, tako da se izvede zgolj terminološki popravek (kriminalistnoobveščevalna dejavnost namesto sedanjega kriminalističnega pridobivanja in vrednotenja informacij), ter pozdravlja odločitev, da se črta podlaga za pridobivanje podatkov za to iz »vseh javnih virov«.

K10. členu predloga ZNPPol-A (sprememba 34. člena zakona, zbiranje obvestil)

Nespremenjeni predlog 10. člena še vedno predvideva črtanje policistove izrecne dolžnosti, da osebo, od katere na tej zakonski podlagi zbira obvestila, predhodno opozori, da je podaja pooblastila prostovoljna in da ima, razen če gre za zbiranje obvestil po ZKP oz. ZP-1, pravico do anonimnosti. V obrazložitvi je zgolj dodano, da kadar policija na podlagi tega člena, kot je dopolnjen, pisno zaprosi za informacije in obvestila fizično osebo, samostojnega podjetnika posameznika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, pravno osebo ali državni organ, mora biti pisno zaprosilo formulirano na način, da je iz njegove vsebine jasno razvidno, da gre za zaprosilo in ne za zahtevek.

V luči popravkov ZKP, ki predvidevajo širše možnosti vabljenja, zbiranja obvestil, ter formalnega zasliševanja s strani policije, ter posledično večjih posledic za kasnejši postopek, ki jih imajo tako zbrana obvestila, IP sicer podpira pouk pri pisnem zbiranju obvestila, vendar pa **vztraja pri svojem izvornem predlogu**, da se

¹ V mnenjih IP št. 007-10/2016/2, z dne 8. 3. 2016 ter št. 007-67/2015/3, z dne 2. 9. 2015 v okviru medresorskega usklajevanja.

splošna dolžnost pouka o prostovoljnosti ohrani v 2. odst. 34. člena ZNPPol, ter da se posebej izključi zgolj za tiste primere, ko vsebinsko res ni potrebno oz. smiselno (npr. ko oseba kliče na 113 ali drugače sama, samoiniciativno pristopi do policije, in je torej očitno, da želi sama podati obvestilo).

K 15. členu predloga ZNPPol-A (sprememba 42. člena, identifikacijski postopek)

Predlagatelj v obrazložitvi k 15. členu (ne pa tudi znotraj člena) pojasnjuje, da mora policija tudi pri izbiri sredstva identifikacije spoštovati načelo sorazmernosti in izbrati bolj invazivne ukrepe² zgolj v primeru, ko z manj invazivnimi³ ne uspe identificirati zadevne osebe. Ob dejstvu, da je to načelo že zapisano drugje v zakonu (16. člen ZNPPol), in dejstvu, da novi 1. odst. 42. člena predvsem bolj konkretizira obstoječi odstavki⁴ in zares dodaja zgolj možnost objave fotografije in osebnega opisa za potrebe identifikacije s pomočjo javnosti, IP k takšni spremembi nima pripomb.

IP pa ponovno opozarja, da bi bilo najustreznejše, da se v ZNPPoluredi vprašanje obveznega izbrisa tako nastalih opisov, fotografij, profilov prstnih odtisov oz. DNK profilov, idr. V vseh primerih namreč ne bodo izpolnjeni pogoji za vnos teh podatkov v pripadajoče policijske evidence.

Predlagatelj s tokratnim predlogom v 2. odst. 42. člena na novo izrecno dodaja možnost uporabe ukrepa objave fotografije oz. opisa v primerih, ko je to potrebno za »najdbo pogrešane osebe«. IP navedeno možnost podpira, vendar predlaga, da naj se raje vnese k naslednjemu členu (iskanje oseb).

K 16. členu predloga (sprememba 43. člena, iskanje oseb)

Predlog črta možnost uporabe tehničnih sredstev za avtomatizirano preverjanje oz. primerjavo prstnih odtisov, fotografij osebe s fotografijami drugih oseb, profilov DNK, PNR podatkov ter ANPR sredstev, za iskanje oseb. Še vedno pa je v besedilu tega člena izrecno dodana možnost rabe službenega psa, tehničnih sredstev za fotografiranje ter video in avdio snemanje, termovizijskih kamer, naprav za gledanje ponoči, ter »drugih primerljivih sredstev, ki se lahko uporabijo v ta namen«.

IP pozdravlja črtanje nekaterih bolj invazivnih sredstev, vendar pa glede klavzule o »drugih primerljivih sredstvih« ponovno opozarja, da bi morala biti naštetá v tem zakonu in lahko še natančneje opisana v Pravilniku o policijskih pooblastilih, saj morajo vsekakor biti tipizirana v internem aktu, ki ga določi minister. Prav tako ohranja opombo, da raba npr. »termovizijskih kamer« po svojem bistvu lahko šteje za hišno preiskavo, in da mora zatorej biti izvedena v skladu z zakonskimi pogoji zanjo. Glede na navedeno je najustreznejše, da se to uredi v zakonu, po potrebi še natančneje pa v Pravilniku o policijskih pooblastilih.

K 43. členu predloga (sprememba 112. člena, zbiranje podatkov)

IP je v svojem prejšnjemu mnenju podal **negativno mnenje** k predlagani dopolnitvi 1. odst. 112. člena v smislu, da bi policisti lahko na splošno, »zaradi opravljanja policijskih nalog«, zbirali tudi podatke o »biometričnih značilnostih oseb«. Upošteva utemeljitev predloga (zagotovitev skladnosti z 79. členom ZVOP-1, biometrijski ukrepi v javnem sektorju), je takrat dodal, da gre pri tem verjetno za napačno razumevanje pogojev iz omenjenega 79. člena ZVOP-1, saj slednji določa, da se uporabo biometrijskih

² Kot npr. odvzem brisa in primerjavo nastalega DNK profila z drugimi profili v evidenci DNK preiskav.

³ Preverjanje podatkov, ki jih da oseba brez dokumenta, v uradnih evidencah, odvzem in primerjava prstnih odtisov, identifikacija na podlagi opisa ali fotografije osebe.

⁴ Izrecno pojasnjuje, da sme policija za izvedbo primerjave po opisu, prstnih odtisih in odtisih dlani, osebnemu opisu osebe, brisu ustne sluznice tega najprej tudi zajeti za izvedbo primerjave s podatki v njihovih evidencah (prej je člen govoril zgolj o »primerjavi«), prav tako izrecno dovoljuje odvzem drugih telesnih tekočin, ne samo brisa ustne sluznice, za potrebo izdelave DNK profila.

ukrepov v javnem sektorju lahko »določi le z zakonom, če je to nujno potrebno za varnost ljudi ali premoženja ali za varovanje tajnih podatkov ter poslovne skrivnosti, tega namena pa ni možno doseči z milejšimi sredstvi«. Navedeno določbo je tako treba tolmačiti tako, da je raba biometrijskih ukrepov dopustna **v določenih specifičnih primerih**, kot jih že določajo druge določbe ZNPPol (ugotavljanje identitete, identifikacijski postopek, prepoznavna na podlagi fotografije) ali drugi zakoni (npr. kriminalistično-tehnična obdelava ob odvzemu prostosti po ZKP). Posledično uporaba takšnih ukrepov ne more biti dopustna »kar na splošno« pri izvajanju nalog policije.

Predlagatelj je besedilo dopolnil tako, da naj bi bili ti primeri »identifikacijski postopek ter pri odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj«. IP ocenjuje, da je dopolnitev glede identifikacijskega postopka sprejemljiva (pod pogojem seveda, da predstavlja raba biometrije *ultima ratio* ukrep, če milejši ukrepi niso uspešni), namen »odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj« pa IP še vedno ocenjuje kot presplošen in pravzaprav nepotreben. Pooblastila policije tekom kazenskega postopka so namreč določena že v 2. odst. 149. člena Zakona o kazenskem postopku⁵. Če ima predlagatelj v mislih še kakšno drugo konkretno pooblastilo, naj ga torej navede tukaj in ustrezno utemelji v obrazložitvi, sicer pa po mnenju IP obdelave biometričnih podatkov ni treba posebej urejati v tem členu.

IP se dalje strinja s črtanjem »javnih virov« kot dopustnega vira podatkov.

K 44. členu predloga (nov 112.a člen, zbiranje podatkov o potnikih)

V obrazložitvi dodajate, da policija trenutno že zaključuje razvoj posebnega informacijskega sistema za upravljanje s podatki o potnikih (ki bo omogočal sprejem, normalizacijo in uvoz prejetih API in PNR podatkov, združevanje teh podatkov po prihajajočih letih, avtomatsko tiralično preverjanje vseh potnikov, oblikovanje ocenjevalnih kriterijev zoper posamezne postavke PNR in API zapisa, prikaz in ročno potrjevanje zadetkov (sumljivih potnikov), pošiljanje teh zadetkov v obravnavo na mejno policijo, prejem povratnih informacij o njih, pripravo poročil o delu navedenega, ter dodatne strateške analize prejetih podatkov z zunanjimi programi⁶). Prav tako dodajate, da vztrajate pri vključitvi notranjih letov, in sicer zaradi izsleditve iskanih oseb ter učinkovitega boja proti nezakonitemu priseljevanju.

Glede ureditve pridobivanja podatkov napotujete na spremembe Zakona o letalstvu, ki so v teku, in pri katerih bodo, kot poudarjate, do podatkov poleg policije (torej Nacionalne enote za podatke o potnikih znotraj nje) upravičeni **tudi organi, ki skrbijo za nadzor zunanje schengenske meje**. Prav tako navajate, da bo policija ob uvozu podatkov izločila (trajno izbrisala) občutljive osebne podatke iz PNR zapisa (zdravstveni podatki, potrebe po posebni prehrani med letom, okoliščine, povezane z verskim, političnim ali drugim prepričanjem).

Dopolnitev PIA analize niste posredovali.

IP upošteva te dopolnitve, ter maja 2016 sprejeto Direktivo (EU) 2016/681 o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in drugih kaznivih dejanj⁷ (v nadaljevanju PNR direktiva) podaja sledeče komentarje k predlagani ureditvi.

Glede kontrole notranjih letov. IP je od samega začetka nasprotoval vključitvi notranjih letov, z razlago, da ta nesorazmerno posega v pravico potnikov do svobodnega gibanja, oz. specifično, da ni izkazana potreba,

⁵ Fotografiranje in jemanje prstnih odtisov vsakemu, zoper katerega so podani razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje, jemanje brisa ustne sluznice pa zoper tiste osumljence, pri katerih so podani razlogi za sum, da je storil kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, in je to "neogibno potrebno za uresničitev namenov [po 1. odst. 148. člena ZKP]", torej, smiselno, če že obstoji vzorec s kraja kaznivega dejanja, ki bi ga bilo treba primerjati s profilom od potencialnega osumljenca.

⁶ Kot je izhajalo iz predstavitev vmesnika, ki so bile IP predstavljene ne sestankih s predstavitvijo Policije in MNZ.

⁷ Uradni list EU, št. L 119/2016. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016L0681&from=EN>

da bi bilo treba vse potnike na notranjih letih tudi avtomatsko tiralčno preverjati. Tekom sestankov s predstavniki domače in tuje policije je bilo sicer izpostavljeno, da bi izključitev notranjih letov pomembno zmanjšala **učinkovitost sistema, ker naj ne bi bilo garancije, da bi bili ti PNR podatki teh potnikov preverjeni že ob** vstopu v schengensko območje, s strani države, kjer so pač vstopili. IP ugotavlja, da s sprejemom PNR direktive, ki v 18. členu uvaja obvezni prenos za vse države članice, ti argumenti ne veljajo več. PNR direktiva namreč v 9. členu predvideva obvezno sprotno (oz. na zahtevo) izmenjavo podatkov med nacionalnimi PIA enotami. Evropska komisija pa je, tudi Sloveniji, zagotovila ustrezna finančna sredstva za njeno izvedbo. PNR direktiva sama zato vključitev notranjih letov predvideva kot neobvezno, ki jo je, če se država zanjo odloči, treba še prigrasiti Evropski komisiji (2. člen). Posledično za vključitev notranjih letov ni več nobenega razloga. Prav tako bi vztrajanje pri vključitvi notranjih letov v več državah članicah zmanjšalo možnosti, da bo PNR direktiva, kot je, prestala prihajajočo presojo pred Sodiščem EU.

Posledično IP predlaga, da se 1. odst. 112.a člena spremeni tako, da bo zajemal zgolj podatke za zunanje lete v, iz, (oz. kvečjemu še čez) ozemlje Republike Slovenije. Pri tem opozarjamo, da sedanja dikcija besedila predvideva zbiranje podatkov o »vseh komercialnih, rednih in čarterskih letih **letalskih prevoznikov**, ki svojo prevozno dejavnost opravljajo iz tretjih držav ali iz držav članic EU na ali preko ozemlja RS in v obratni smeri«. Četudi bi torej iz stavka črtali besede »iz drugih članic EU«, bi letalske družbe, ki opravljajo vsaj en zunanji let, še vedno morale posredovati tudi podatke o notranjih letih, ker to spada med »vse njihove lete« (razlika utegne nastopiti zlasti pri nizko cenovnih letalskih prevoznikih, ki večinoma letijo znotraj območja Schengna, ne pa na vseh linijah).

Glede avtomatske tiralčne kontrole vseh potnikov (2. in 3. odst. 122.a člena). Upošteva, da jo določba PNR direktive §6(3)(a) izrecno dovoljuje, IP v zvezi z avtomatsko tiralčno kontrolo vseh potnikov, **zgolj ponovno opozarja**, da predstavlja takšno preverjanje avtomatizirano, neselektivno in zelo intenzivno obdelavo osebnih podatkov, zgolj zavoljo dejstva, da nekdo potuje, in da utegne biti to vprašanje še posebej poudarjeno v morebitni sledeči presoji pred Sodiščem EU. IP zatorej **še vedno priporoča**, da se tiralčno kontrolo izvede zgolj za tiste potnike, ki na podlagi objektivno oblikovanih ocenjevalnih meril, potrjenih s strani pooblaščenih oseb v Nacionalni enoti za podatke o potnikih, še vedno izstopajo kot posebej sumljivi.

Glede kataloga kaznivih dejanj (4. odst. 122.a člena). IP opozarja, da je navedeni katalog v primerjavi s tistim iz Priloge II k PNR direktivi izrazito širši, in predlaga izključitev lažjih premoženjskih kaznivih dejanj (še zlasti, če niso storjena v okviru hudodelske združbe), kot so npr. izsiljevanje, povzročitev stečaja, zloraba položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti ter uskladitev kataloga s Prilogo II k PNR direktivi. Prav tako predlagamo, da se v sodelovanju z ministrstvom za pravosodje preveri, ali pri temeljnih oblikah ostalih naštetih kaznivih dejanj zares obstojijo prepričljivi razlogi za vključitev na seznam, oz. ali ne bi zadostovala opredelitev zgolj njihovih kvalificiranih (hujših) oblik.

K času hrambe surovih podatkov (zadnja al. 1. odst. 128. člena) IP predlaga, da naj se čas hrambe PNR in API podatkov v surovi obliki (pred maskiranjem oz. depersonalizacijo) v skladu z določbo §12(2) PNR direktive skrajša s sedanjih 12 na 6 mesecev.

Glede časa hrambe v blokirani evidenci (129. člen) upošteva zelo verjetno presojo PNR direktive pred Sodiščem EU, IP priporoča, da se vseeno odredi krajši rok od v določbi 12. člena (1) PNR direktive predlaganih 5 let.

Glede rabe blokiranih podatkov IP predlaga, da naj se spremenjeni 3. odst. 129. člena spremeni tako, da bo upošteval omejitve iz 3. odstavka 12. člena PNR direktive. To pomeni, da bi se ti podatki še vedno lahko uporabljali za izvajanje ocenjevalnih pravil (vendar pa morajo biti ti vnosi v rezultatih pravil po privzetem zakriti). Pooblaščenim osebam Nacionalne enote za podatke o potnikih enoti pa bi se lahko razkrili, ali posredovali drugim organom zgolj v primerih, kot jih določa PNR direktiva, torej če bi bili potrebni za

izpolnitev zunanjega zaprosila za podatke, pod pogoji določenimi v tč. b drugega odstavka 6. člena ter pod pogojem, da to odobri sodišče ali drug pristojen državni organ, ob soglasju pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov znotraj Nacionalne enote za podatke o potnikih.

Glede nadzora nad izvajanjem hrambe in uporabe podatkov. IP predlaga, da se (če temu že ni tako), bodisi s spremembo ZNPPol bodisi s spremembo Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) določi sestavo Nacionalne enote za podatke o potnikih (4. člen PNR direktive), pooblaščen osebno za varstvo podatkov v okviru te enote (5. člen PNR direktive ter vse njene dolžne pristojnosti po PNR direktivi).

Prav tako predlagamo, da se ustrezno dopolni Pravilnik o zaščiti podatkov policije (Uradni list RS, št. 67/14), v katerem naj se ustrezno predvidi petletno vodenje revizijskih sledi o zbiranju, vpogledih, razkritjih in izbrisih PNR podatkov, tehnične in organizacijske ukrepe za zavarovanje osebnih podatkov v evidenci hranjenih PNR podatkov, ter novo določeno obveznost obveščanja posameznika in IP v primeru hujših kršitev varstva osebnih podatkov (6.-8. odstavek 13. člena PNR direktive).

Pristojnosti za izvajanje zunanjega nadzora: IP opozarja, da bi bilo v skladu z obveznostmi Slovenije, kot izhajajo iz PNR direktive treba v ZNPPol (po vzoru nekdanjih določb XIII. poglavja ZEKom-1) opredeliti tudi inšpekcijske in prekrškovne pristojnosti IP, kot nacionalnega nadzornega organa, glede nadzora navedene zbirke (v skladu s 15. členom PNR direktive).

K 45 členu predloga (dopolnitev 3. odst. 113. člena, uporaba tehničnih sredstev pri zbiranju podatkov pri nadzoru cestnega prometa)

Nov tretji odstavek 113. člena ZNPPol dodaja možnost uporabe sistemov za optično prepoznavo registrskih tablic pri nadzoru cestnega prometa, konkretno z namenom ugotavljanja pogojev za udeležbo voznika oz. vozila v cestnem prometu oz. z namenom iskanja oseb in predmetov. Ta dva namena se zdaj selita v nov četrti odstavek 113. člena. Ta je obenem spremenjen tako, da 1) zahteva, da so sredstva nameščena na vozilih policije (torej ne stacionarna), 2) da je treba podatke o vozilih, pri katerih ne bo ugotovljena kršitev, izbrisati v 48 urah in ne več »najhitreje ko je mogoče, najpozneje pa v 30 dneh«, ter 3) črta se možnost rabe »drugih tehničnih sredstev za ugotavljanje drugih prekrškov«.

V obrazložitvi je dodana utemeljitev 48-urnega roka, in sicer zato, ker prijave tatvin avtomobila prihajajo z določenim zamikom (npr. zjutraj, medtem ko je bilo vozilo odtujeno ponoči), zato je koristno, da se zaznane tablice hranijo nekoliko dlje in tako dajo indicie o tem, kam je bilo takšno vozilo odpeljano.

Pripadajoča obrazložitev oz. priložena analiza vplivov na zasebnost je **dopolnjena**:

- podrobnejša statistika rabe ukrepa kaže, da od 30 preverjenih evropskih držav tretjina (10) nima ANPR sistema (Avstrija, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Poljska, Španija in seveda Slovenija). Ostalih dvajset ima bodisi samo sistem(e) za rabo iz vozila (*InCar*) bodisi stacionarne sisteme (*Stationary*), bodisi kombinacijo obeh. Večina držav od njih ima sisteme za rabo iz vozila (*InCar*).
- V analizi tveganja (tč. 2) je dodana utemeljitev novega roka hrambe (kot zgoraj).
- Pri upravljanju tveganj (tč. 3, odsek nevarnosti) je navedeno, da **bo tveganje splošnega in nesorazmernega nadzora odpravljeno tako, da bodo kamere nameščene le na policijskih vozilih, kar bo močno zmanjšalo število posnetih vozil** (v primerjavi s stacionarnimi kamerami), ter da naj bi bilo število ANPR sistemov sprva nizko (zgolj 1 letos, vendar pa bi, tako kot nabava videonadzorih sistemov PROVIDA, lahko naraslo do 18), ter da bo še dodatno zmanjšano s krajšim rokom hrambe.
- Pri upravljanju tveganj (tč. 3, odsek o tveganjih, povezanih z optično prepoznavo), navajate, da pričakujete do 90% pravilnost zaznave tablic. V primerih, da prepoznavna ne bi bila uspešna, bi lahko

policisti, ki upravljajo sistem, z neposredno zaznavo dodatno ocenili, ali gre za umazano ali obrabljeno tablico, oz. ali voznik uporablja kakšno sredstvo za preprečevanje optične prepoznave, ter iz teh razlogov ročno odredili ustavitev vozila. Prav tako dodajate, da v skladu z veljavno zakonodajo »*policisti pri nadzoru prometa lahko ustavijo in kontrolirajo vsako vozilo, ki je udeleženo v prometu na javni cesti*«. Omenjeni sistem se bo uporabljal **le za predselekcijo vozil**, ki bodo v primeru pozitivnih zadetkov podvržena kontroli, zato ocenjujete, da **dodatnih posegov v pravice tretjih oseb ne bo**.

- Pri testu sorazmernosti (tč. 4) ponovno poudarjate, da policija s predlogom »*ne pridobiva novih pooblastil, uvaja le tehnična sredstva s katerimi bo mogoče nadzirati v naprej določene parametre*«, ter da z njimi pričakujete večje število odkritih iskanih vozil oz. vozil brez pogojev za udeležbo v prometu.

IP ugotavlja, da se v priloženi presoji vplivov na zasebnost še vedno **ne opredeljujete do tveganja množične obdelave osebnih podatkov voznikov in vseh ostalih tveganj glede posegov v temeljne človekove pravice**. Kljub temu, da črtate možnost rabe stacionarnih sistemov (in še zlasti sistemov v lasti drugih upravljavcev), in da bodo v rabi samo kamere, nameščene v policijskih vozilih, in da bo torej število preverjenih vozil **sprva majhno** (zgolj 1 vozilo v letu 2016), bo že zgolj to vozilo z ANPR kamero preverjalo vsa vozila, ki jih bo srečalo na ustreznem kraku avtoceste. To pa pomeni neselektivno obdelavo osebnih podatkov, saj se ne bo preverjalo zgolj vozil, za katera bi policija na podlagi svoje neposredne zaznave ocenila, da so v prekršku oz. je zoper njih razpisano iskanje, ampak vsa vozila, ki jih bo srečalo vozilo z nameščenim ANPR sistemom. Ob dejstvu, da ob uspešnem testiranju načrtujete nakup večjega števila naprav (do 18, kot je trenutno število Provida namestitvev, in bi npr. ANPR naprave integrirali kar v avtomobile s PROVIDA radarji), bi lahko policija **sčasoma efektivno nadzirala znatni delež tablic na slovenskih avtocestah**.

Takšna količina preverjanja pa po mnenju IP **že ustvarja občutek stalnega nadzora**, in torej presega obstoječe pooblastilo za rutinsko kontrolo prometa (torej občasni nadzor). ANPR, kot je zapisan, je torej treba jemati kot novo pooblastilo, ki predstavlja stalni in neselektivni nadzor vozil, in torej znatno posega v pravice voznikov. Ker presoja še vedno temelji na premisi, da gre zgolj za tehnični način izvedbe (»predselekcija«) obstoječega pooblastila, IP meni, da je treba presojo znova ustrezno dopolniti z dejansko vsebinsko analizo tveganj za nesorazmerne posege v temeljne človekove pravice (primerjaj s podobnim poglavjem v kakovostni presoji vplivov, ki je bila opravljena v primeru načrtovanja uvedbe PNR, poglavje 3.2).

IP vsekakor pozdravlja črtanje možnosti rabe stacionarnih kamer za ANPR namene, črtanje možnosti *blanketne* rabe »drugih tehničnih sredstev za ugotavljanje drugih prekrškov« ter skrajšanje časa hrambe podatkov o vozilih, ki ne sprožijo zadetka, z do 30 dni na do 48 ur. Kljub temu pa IP opozarja, da je treba šteti, da bo z novo ureditvijo neselektivno kontroliranih **izredno veliko število vozil, vključno seveda z velikim številom nedolžnih voznikov**.

IP glede na vse navedeno meni, da analiza tveganja in s tem presoja vplivov nista bili opravljeni v zadostni meri, saj obstajajo številna nenaslovljena tveganja. Dokler to ne bo opravljeno **in brez dodatnih varovalk, se zato IP ne more strinjati s podanim predlogom glede uvedbe avtomatiziranega preverjanja registrskih tablic**. Kot nujno IP predlaga, da se predlagatelj izrecno opredeli vsaj do vseh tveganj, ki jih je IP izpostavil v svojem prejšnjemu mnenju, ter še zlasti do neselektivnosti obdelave podatkov, kot jo pojasnjujemo zgoraj.

K 46. členu (nov 114.a člen (prej nov 5. odstavek 114. člena), način uporabe tehničnih sredstev pri zbiranju podatkov zaradi opravljanja policijskih nalog)

Novo napisani 46. člen vsebino, prej mišljeno za nova 5. in 7. odstavek 114. člena, seli v poseben 114.a člen. Pri tem najprej črta možnost rabe tehničnih sredstev v lasti drugih državnih organov in pravnih oseb, kar IP podpira.

Potem pa v 1. odst. novega 114.a člena določa, da se tehnična sredstva uporabljajo »neposredno ali iz vozila, plovila, zrakoplova (tudi daljinsko in avtonomno vodenega), zgradb ali drugih objektov. To je vsebinsko isto kot pri prej predlaganem novem 5. odst. 114. člena, pri čemer, kljub izrecnemu priporočilu IP v prejšnjem mnenju, predlogu ni priložena **temeljita analiza vplivov na zasebnost pri rabi tehničnih sredstev iz brezpilotnih letalnikov.**

Namesto tega se v besedilu 2. odst. novega 114.a člena, oz. v obrazložitvi, ponujata dve alternativni: a) da se prepove raba daljinsko vodenih zrakoplovov pri preventivnem oz. splošnem nadzoru cestnega prometa ali drugih območij, ali b) da se njihovo uporabo izrecno dovoli zgolj v 7 taksativno navedenih primerih, in sicer, pri iskanju oseb po 43. členu, za varno rabo ukrepov za pasivizacijo množičnih kršiteljev javnega reda po 90. in 91. členu, za (zelo splošna namena) dokazovanje kaznivih dejanj in prekrškov in za spremljanje izvajanja policijskih pooblastil oz. javnih zbiranj (113. in 114. člen), za preprečevanje nezakonitih prehodov čez državno mejo oz. preprečevanje čezmejne kriminalitete po pripadajočem Zakonu o nadzoru državne meje, za izvedbo prikritih preiskovalnih ukrepov tajnega opazovanja oz. tajnega delovanja po 149.a in 155.a členu ZKP, pri opravljanju ogleda kraja dejanja po ZKP, ZP-1, oz. Zakonu o pravilih cestnega prometa, ter pri varovanju oseb in objektov na podlagi pripadajoče Uredbe o varovanju določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija.

IP meni, da je izmed predlaganih možnosti vsekakor manj sporna druga, ki taksativno našteva naloge, pri katerih se lahko uporabijo tehnična sredstva, nameščena na brezpilotna letala, vendar pa IP vztraja, da mora podati negativno mnenje k navedeni uvedbi uporabe teh tehničnih sredstev kot taki, dokler ni opravljena ustrežna analiza njihovih vplivov na zasebnost. Kot že poudarjeno, raba senzornih sredstev na brezpilotnih letalnikih pomeni nova in specifična tveganja za zasebnost in obdelavo osebnih podatkov, ki jih je zatorej treba vnaprej temeljito analizirati in nasloviti.

K 51. členu predloga (sprememba 122. člena, avtomatizirana obdelava osebnih in drugih podatkov)

Popravek navedenega člena, ki bi na splošno dovolil avtomatizirano obdelavo osebnih in drugih podatkov, se črta, s čimer se IP strinja.

K 52. in 53. členu (dopolnitev 123. člena, evidence policije)

IP nima pripomb k dodatni uskladitvi vsebine evidenc po 2. tč. 125. člena (uporabi se beseda »posledica« namesto »škoda« pri evidenci prekrškov) ter po 18. tč. 125. člena (dodan podatek o »odnosu med storilcem in oškodovancem« v evidenci prepovedi približevanj).

K 56. in 66. členu predloga (sprememba 128. in 129. člena, roki hrambe podatkov, blokiranje podatkov)

V zvezi s spremembami glede hrambe podatkov, pridobljenih s kriminalistično-tehnično obdelavo osumljenca po 149. členu ZKP (fotografija, prstni odtisi, DNK profil – evidence iz 8., 14. in 15. točke)⁸ **po tem, ko se**

⁸ oz. istimi podatki za pogrešano osebo oz. neznano truplo do najdbe te osebe oz. identifikacije trupla.

kazenski postopek zoper osumljenca pravnomočno zaključi brez obsodbe (v nadaljevanju pravnomočno oproščeni)⁹, ugotavljamo:

- da je bil predlog IP, da se način pridobivanja podatkov o zavrženju ovadbe oz. zaključku sodnega postopka policiji podrobneje predpiše v pravilniku, upoštevan;
- da ni bil upoštevan predlog IP, da se črta možnost, da se ti podatki še naprej hranijo do zastaranja kazenskega pregona na podlagi subjektivne ocene policije, da utegne iti za bodočega povratnika, ampak je bila ta presoja zgolj premaknjena v 129. člen ZNPPol. Podatki takšnega osumljenca se tako ne ohranijo več v aktivni evidenci, ampak v blokirani, kjer naj bi bili potem dosegljivi le pristojnim delavcem Nacionalnega forenzičnega laboratorija (NFL), in za namene pregona kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti. Predvideno je, da naj bi bilo treba takšno blokiranje (oz. brisanje, če do njega ne pride) izvesti v 6 mesecih, kar naj bi dajalo zadosten čas, da oškodovanec v primeru zavrženja ovadbe sam prevzame pregon.

IP nasprotuje možnosti blokade fotografij, prstnih odtisov oz. DNK profilov pravnomočno oproščenih oseb na podlagi subjektivne ocene policije. Opisani pogoji za takšno blokado – osebne lastnosti osumljenca, njegovo prejšnje življenje, okolje in razmere, druge posebne okoliščine – so že sami preširoki in

preveč arbitrarni, da bi se lahko zgolj na njihovi podlagi dovoljevalo hrambo. Priložnost, da se ti podatki o osumljencu hranijo zgolj na podlagi nizkega standarda razlogov za sum, je bila državi dana že ob uvedbi kazenskega postopka (149. člen ZKP). Če torej država v tem postopku ni uspela, se z vidika pravic posameznika nikakor ne zdi pravilno, da bi ji bila, na podlagi podobno nizkega standarda suma (kot izhaja iz navedenih okoliščin) dana še ena takšna možnost. Upoštevati je namreč treba, da so zastaralni roki pri večini *nebagatelnih* dejanj sorazmerno dolgi in hitro zajamejo posameznikovo preostalo aktivno življenje. Dejstvo, da bodo takšni DNK profili shranjeni v blokirani evidenci in da bodo dostopni zgolj zaposlenim v NFL, ne predstavlja realne omejitve dostopa do njih, ker iskanje posameznikov v evidenci DNK preiskav vedno poteka preko NFL. Dalje tudi že večkrat omenjeni zadevni sodbi Ustavnega sodišča RS v zadevi U-I-312/11 oz. Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi S in Marper proti Združenemu Kraljestvu ne ponujata podlage ali ne dopuščata takšne razlage. V upanju, da boste naše pripombe upoštevali, vas lepo pozdravljamo in se vam zahvaljujemo za vloženi trud.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
Informacijska pooblaščenka

⁹ Ustavitev policijske preiskave, izdaja sklepa o zavržbi kazenske ovadbe, ali do pravnomočne ustavitve kazenskega postopka ali do pravnomočne zavrnilne ali obsodilne sodbe.